

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

מחברת בחינה

המנהל הפדגוגי

לנבחנים ולנבחנות שלום,
יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.
הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.
אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.
לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 002381 תב"ר	מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד מועד</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد .
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ג, 2023
מספר השאלון: 002381

תנ"ך

לבתי ספר דתיים

הוראות

א. משך הבחינה: שתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה חלקים.

חלק א	-	בראשית	-	(20x3)	-	60	נקודות
חלק ב	-	ישעיה	-	(16x1)	-	16	נקודות
חלק ג	-	מלכים ב, ישעיה, יונה, תהלים	-	(12x2)	-	24	נקודות
				סך הכול	-	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים.

ד. הוראות מיוחדות: יש לענות על השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

העתקה של דברי פרשן בלי הסבר לא תיחשב לתשובה.

חלק א – בראשית (60 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 1–5 (לכל שאלה – 20 נקודות).

1. פרק ג'

א. (1) עיינו בפסוק א'. על פי מה שלמדתם, מה שאל הנחש את האישה, ומה הייתה מטרתו בשאלה זו?

(2) עיינו בפסוקים ב'–ג'. מה ענתה האישה על שאלת הנחש?

(8 נקודות)

ב. עיינו בפרק ב', פסוקים ט"ז–י"ז, ובפרק ג', פסוק ג'.

רש"י (לפסוק ג'): "ולא תגעו בו" – הוסיפה על הציווי, לפיכך באה לידי גירעון, הוא שנאמר 'אל תוסף על דבריו' (משלי ל', ו')."

(1) מה הוסיפה האישה על הציווי של ה'?

(2) על פי מה שלמדתם, הסבירו כיצד התוספת של האשה על ציווי ה' גרמה לה לחטוא.

(8 נקודות)

ג. וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכֹל וְכִי תֹאמָה הוּא לְעֵינַיִם (פסוק ו').

רד"ק (לפסוק ו'): "האמינה לדברי הנחש, וראתה בליבה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעיניים [...], והנה הוא ככל עצי הגן במאכל ובמראה, כי אחר שהוא נחמד למראה כשאר המינים בכל עצי הגן, כן הוא טוב למאכל כהם [כמותם], אם כן למה נמות אם נאכל ממנו".

על פי רד"ק, מה גרם לאישה לחשוב שאין חשש שתמות מאכילת פרי עץ הדעת?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

2. פרק י"ב

א. "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (פסוק א').

(1) על פי מה שלמדתם, מהי ההדרגה בציווי של ה' לאברהם, ומדוע ציווה ה' את אברהם באופן מדורג?

(2) "אל הארץ אשר אראך" (פסוק א').

על פי מה שלמדתם, הסבירו מדוע לא אמר ה' לאברהם במפורש לאן עליו ללכת.

(8 נקודות)

ב. (1) רש"י (לפסוק א'): "לך לך" - להנאתך ולטובתך, ושם אעשך לגוי גדול, וכאן אי אתה זוכה לבנים. ועוד

שאודיע טבעך בעולם.

מה למד רש"י מן המילה "לך" שבפסוק?

(2) "ויהי רעב בארץ וירד אברהם מצרימה" (פסוק י').

רש"י (לפסוק י'): "רעב בארץ" - [...] לנסותו אם ירהר אחר דבריו של הקדוש ברוך הוא, שאמר לו

ללכת אל ארץ כנען, ועכשיו משיאו [גורם לו] לצאת ממנה.

על פי רש"י, מדוע הרעב בארץ היה ניסיון שניסה ה' את אברהם?

(8 נקודות)

ג. "ואגדלה שמה" (פסוק ב').

ה' בירך את אברהם שיהיה לאדם ידוע ומכובד.

הביאו ראיה שברכה זו התממשה. (אפשר להיעזר בפרק כ"ג, פסוק ו' או במקורות נוספים).

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

3. פרק י"ח

א. עיינו בפסוקים א'–ח'.

(1) "אמר רבי אליעזר: מכאן שצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה" (בבא מציעא, דף פז, ע"א).

הביאו ראיה מן הפסוקים שאברהם נהג כך.

(2) במסורת ישראל דמותו של אברהם מזוהה עם מידת הכנסת האורחים.

הביאו שתי ראיות נוספות מן הכתוב על מידה זו של אברהם.

(8 נקודות)

ב. לאחר שבישרו המלאכים לאברהם על הולדת יצחק, הם הלכו לסדום.

עיינו בפסוקים ט"ז–י"ט ובדברי רש"י שלפניכם.

רש"י (לפסוק י"ז): "המכסה אני מאברהם" - בתמיהה. את אשר אני עושה בסדום, לא יפה לי לעשות דבר

זה שלא מדעתו [...]"

(1) נסחו בלשונכם את תמיהתו (שאלתו) של ה'.

(2) המשך דברי רש"י (לפסוק י"ז): "אני נתתי לו את הארץ הזאת וחמישה כרכין [ערים] הללו שלו הן [...]

קראתי אותו אברהם, 'אב המון גויים', ואשמיד את הבנים ולא אודיע לאב שהוא אוהבי?"

על פי רש"י, מדוע ה' מודיע לאברהם על הפיכת סדום?

(8 נקודות)

ג. עיינו בפסוקים י"ז–י"ט.

רבנו בחיי (לפסוק י"ז): "האריך הקדוש ברוך הוא בשבחי של אברהם, ואברהם לא גבה ליבו על זאת,

אבל השפיל עצמו ואמר 'ואנכי עפר ואפר' (פסוק כ"ז). ומכאן ראוי ללמוד שכל מי שמשבחין אותו אין ראוי

שיתגאה על כך, אלא שישפיל את עצמו יותר ממה שהיה".

כיצד למד רבנו בחיי מן הפסוקים "שכל מי שמשבחין אותו אין ראוי שיתגאה על כך אלא שישפיל את עצמו"?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

4. פרקים כ"ה, כ"ז

א. עיינו בפרק כ"ה, פסוקים י"ט-כ"ד.

(1) על פי פסוק כ"ב, מה הייתה התגובה של רבקה על התרוצצות הבנים בקרבה? ציינו שני פרטים בתגובתה.

(2) על פי פירוש שלמדתם, מה נאמר לרבקה על הבנים שבקרבה?

(8 נקודות)

ב. עיינו בפרק כ"ז, פסוקים א'-ז'.

(1) על פי פירוש שלמדתם, מדוע רצה יצחק לברך דווקא את עשו?

(2) על פי פירוש שלמדתם, מדוע רצתה רבקה למנוע מעשו לקבל את הברכות?

(8 נקודות)

ג. רד"ק (לפסוק ז'): "הביאה" - הוסיפה לו 'לפני ה' (פסוק ז') מה שלא אמר הוא [יצחק לעשו בפסוקים

ב'-ד'], כדי להכניס בליבו של יעקב כי דבר גדול הוא ברכת אביו, כי לפני ה' תהיה".

(1) על פי רד"ק, מה הוסיפה רבקה בדבריה ליעקב על הדברים שאמר יצחק לעשו?

(2) על פי רד"ק, מה רצתה רבקה ללמד את יעקב באמצעות ההוספה שהוסיפה על דברי יצחק?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

5. פרק מ"ב

עיינו בפסוקים ז'–כ"ד.

א. (1) "וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת אָחָיו וַיִּכְרָם וַיִּתְּנָכֶר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אֲתָם קְשׁוֹת" (פסוק ז').

כתבו בלשונכם שתי ראיות מן הכתוב לניכור שהתנכר יוסף לאחיו או לדרך הקשה שבה התנהג עימם.

(2) על פי פסוק כ"א, הסבירו מה אמרו האחים זה לזה בעקבות דברי יוסף.

(8 נקודות)

ב. רבי יצחק עראמה: "נראה שכוונת יוסף הייתה לבדוק אותם, אם היו עדיין בשנאתם אותו, או אם נחמו ממעשיהם, הוא לא ראה שתיתכן לו זה אם לא בשׁיבחנם על דבר אחיו בן אימו, לראות מה יעשו כשיראו אותו בצער או בסכנה, ולזה מייד חשב עלילת הגביע, אלא שלא היה שם בנימין, והוצרך להתעלל עלילות ולגלגל ביאתם".

על פי רבי יצחק עראמה, מדוע ביקש יוסף מן האחים להביא את בנימין למצרים?

(8 נקודות)

ג. "וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת שְׁמֵעוֹן וַיֹּאסֶר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם" (פסוק כ"ד).

רש"י (לפסוק כ"ד): "וַיֹּאסֶר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם" - [...] אסרו [...] לעיניהם, וכיוון שיצאו [האחים] הוציאו והאכילו והשקהו".

על פי רש"י, כיצד התנהג יוסף עם שמעון? הסבירו כיצד למד זאת רש"י מלשון הכתוב.

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

חלק ב – ישעיה (16 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 6–7 (16 נקודות).

6. פרק א'

א. עיינו בפסוקים כ"א–כ"ג.

(1) את מי הנביא מוכיח בפסוק כ"ב, ומהי התוכחה בפסוק זה?

(2) את מי הנביא מוכיח בפסוק כ"ג, ומהי התוכחה בפסוק זה?

(6 נקודות)

ב. (1) עיינו בפסוק כ"ז.

רש"י (לפסוק כ"ז): "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" - על ידי שיהיו בה עושי משפט; תיפדה - מעוונותיה".

על פי רש"י, מהו התיקון למצב הרוחני בירושלים?

(2) עיינו בפסוקים כ"ד–כ"ה.

על פי מה שלמדתם, מהי הדרך הנוספת לתיקון המצב בירושלים?

(6 נקודות)

ג. הרב יוסף כרמל: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" - חוק וסדר = משפט, הם תנאי יסודי לפעולה תקינה [...] בכל דור ובכל מקום. הנביא ישעיהו מחדש כי השלטון צריך להתחשב גם בשיקולים של [...] צדקה. רגישות חברתית והתחשבות בצורכי החלקים החלשים של החברה חייבים להיות נר לרגליו של שלטון המבוסס על החוק".

(הרב כרמל, יוסף [תשע"א]. "ציון במשפט תיפדה ושביה בצדקה" אתר ישיבה.)

על פי הפירוש של הרב כרמל לדברי ישעיהו, מה הם שני הדברים שראוי שיהיו בשלטון מתוקן?

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

7. פרק נ"ח

א. (1) עיינו בפסוקים א'–ה'.

מהי הטענה של העם בנוגע לצום שהם צמים?

(2) מהי התשובה של הנביא על טענה זו?

(4 נקודות)

ב. (1) על פי פירוש שלמדתם, תיקון המעשים של עם ישראל מתואר בשני שלבים.

מה המשותף לדרישות מעם ישראל בשלב הראשון, בפסוקים ו'–ז', ומה המשותף לדרישות ממנו בשלב השני, בפסוקים ט'–י'?

(2) בפסוק ח' ובפסוק י' הנביא משתמש בדימוי של זריחת אור לתיאור השכר שיקבל עם ישראל.

מהו הדימוי בפסוק ח', ומהו הדימוי בפסוק י'?

(3) איזה דימוי מבטא שכר גדול יותר לעם ישראל? נמקו את תשובתכם. (אפשר להיעזר בפירוש שלמדתם).

(8 נקודות)

ג. "וְהָיִיתָ כְּגֹן רוּחַ וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִימֹיו" (פסוק י"א).

ר' אליעזר מבלגנצי (לפסוק י"א): " 'וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו' - שלעולם תתברך ותצלח,

שלא תאמר: הריני חסר במה שאני נותן לאחרים, שאם תיתן אתה להם, המקום ייתן לך ולא תפסוק

ברכה מביתך".

בפסוק י"א הנביא משתמש בדימוי של מקור מים שאינו פוסק.

על פי ר' אליעזר מבלגנצי, הסבירו את המשמעות של דימוי זה.

(4 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

חלק ג – מלכים ב, ישעיה, יונה, תהלים

ענו על שתיים מן השאלות 8–12 (לכל שאלה – 12 נקודות).

8. מלכים ב, פרקים י"ז–י"ח

א. עיינו בפרק י"ז, פסוקים א'–ו' העוסקים במלחמה שערך שלמנאסר, ובפרק י"ח, פסוק ז' ופסוקים י"ג–ט"ז העוסקים במלחמה שערך סנחריב, והשלימו את הטבלה שלפניכם.

תוצאות המלחמה	מדוע יצא למלחמה?	במי נלחם?	
			שלמנאסר (פרק י"ז, פסוקים א'–ו')
			סנחריב (פרק י"ח, פסוק ז', פסוקים י"ג–ט"ז)

(6 נקודות)

ב. עיינו בפרק י"ח, פסוקים י"ז–ל"ה.

מה הייתה מטרת הנאום של רבשקה? כתבו בלשונכם שלוש טענות שטען רבשקה בנאומו כדי להשיג מטרה זו.

(6 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

9. ישעיה, פרק מ', פסוקים א'–י"א

א. (1) עיינו בפסוקים א'–ב'.

מהי הנחמה המתוארת בפסוקים אלה?

(2) עיינו בפסוקים ט'–י"א. הנביא מודיע על חזרת ה' לירושלים.

על פי מה שלמדתם, כתבו את שתי הדרכים שבהן יתגלה ה'.

(6 נקודות)

ב. (1) עיינו בפסוקים ו'–ח'.

מה מסמלים ה"חציר" וה"ציץ", ומה מנוגד להם?

(2) על פי פירוש שלמדתם, הסבירו מהו הקשר בין התוכן של פסוקים ו'–ח' לבין נבואת הנחמה.

(6 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

שימו לב: שאלה זו מיועדת לתלמידים שלמדו את יחידת הבחירה "ביטחון והשתדלות".

10. א. (1) לפניכם רשימת פסוקים המתארים פעולות שעשה חזקיהו כדי להתכונן למלחמה באשור. ליד כל אחד מן הפסוקים, כתבו בלשונכם מהי הפעולה המתוארת בו.

מלכים ב, פרק י"ח, פסוק כ"א – _____

ישעיה, פרק כ"ב, פסוק י' – _____

דברי הימים ב, פרק ל"ב, פסוק ה' – _____

(2) עיינו בדברי הימים ב, פרק ל"ב, פסוקים ז'–ח'.

על פי מה שלמדתם, הסבירו מה מאפיין את הפעולה המתוארת בפסוקים אלה, ומה מאפיין את הפעולות האחרות, שכתבתם בסעיף א (1).

(6 נקודות)

ב. (1) מה הייתה תגובת העם על דברי חזקיהו בדברי הימים ב, פרק ל"ב, פסוקים ו'–ח', ומה הייתה תגובת העם על דברי חזקיהו במלכים ב, פרק י"ח, פסוק ל"ו?

(2) מה אפשר ללמוד משתי התגובות על היחס של העם כלפי חזקיהו?

(6 נקודות)

11. יונה, פרק ג'

עיינו בפסוקים א'–י'.

א. (1) מה התנבא יונה אל אנשי נינוה, ומה הייתה התגובה של אנשי נינוה על נבואתו?

(2) יש הסוברים שאנשי נינוה חזרו בתשובה שלמה, ויש הסוברים שהם לא חזרו בתשובה שלמה.

על פי מה שלמדתם, הביאו ראיה מן הכתוב לכל אחת מן הדעות.

(6 נקודות)

ב. עיינו בתיאור החזרה בתשובה של המלחים שבפרק א', פסוקים ה'–ט"ז.

ציינו הבדל אחד ושתי נקודות דמיון בין החזרה בתשובה של המלחים לבין החזרה בתשובה של אנשי נינוה המתוארת בפרק ג'.

(6 נקודות)

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

12. תהלים, מזמור קכ"ו

א. עיינו בפסוקים א'–ד'.

(1) מהו האירוע המתואר בפסוקים א'–ג'?

(2) מהי התגובה הרגשית של עם ישראל על אירוע זה, ומהי תגובת הגויים על האירוע?

(3) הסבירו את הבקשה שבפסוק ד'. בתשובתכם הסבירו את הדימוי "כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב".

(6 נקודות)

ב. עיינו בפסוקים ה'–ו'.

(1) על פי פסוקים אלה, מה הם שני הרגשות המנוגדים של החקלאי, ובאיזה שלב בעבודתו הוא מרגיש כל אחד מהם?

(2) על פי מה שלמדתם, הסבירו את הנמשל של פסוקים אלה.

(6 נקודות)

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

תנ"ך, חורף תשפ"ג, מס' 002381

טיוטה

Blank lined area for writing the draft.

טיוטה

[illegible]

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"